# KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2021/1877

**(2021. gada 22. oktobris)**

**par iekļaušanas pasākumu satvaru programmai *Erasmus+* un programmai "Eiropas Solidaritātes korpuss" 2021.–2027. gadā**

**(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 165. panta 4. punktu un 166. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/817 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido Savienības programmu izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomās *Erasmus+* un atceļ Regulu (ES) Nr. 1288/2013 ([1]), un jo īpaši tās 15. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/888 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido programmu "Eiropas Solidaritātes korpuss" un atceļ Regulas (ES) 2018/1475 un (ES) Nr. 375/2014 ([2]), un jo īpaši tās 16. panta 2. punktu,

tā kā:

(1) Eiropadome vairākkārt ir paudusi nepieciešamību stiprināt un paplašināt programmu *Erasmus+*. Turklāt apspriedēs par starpposma novērtēšanu, kas jāveic ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1288/2013 ([3]) izveidotajai programmai *Erasmus+* (2014–2020) un programmai, kura aizstās minēto programmu ([4]), tika noteikta nepieciešamība nodrošināt programmas *Erasmus+* darbības jomas, struktūras un īstenošanas mehānismu nepārtrauktību. Tajā pašā laikā tika apzināta nepieciešamība veikt vairākus uzlabojumus, piemēram, padarīt programmu *Erasmus+* iekļaujošāku, vienkāršāku un pārvaldāmāku saņēmējiem.

(2) Gan *Erasmus+* regulā, gan Solidaritātes korpusa regulā ir paredzēts, ka Komisija izstrādā iekļaušanas pasākumu satvaru ierobežotām iespējām pakļautiem cilvēkiem ([5]). Ņemot vērā programmas *Erasmus+* un programmas "Eiropas Solidaritātes korpuss" līdzību attiecībā uz dažām mērķgrupām (ierobežotām iespējām pakļauti cilvēki programmā *Erasmus+* un ierobežotām iespējām pakļauti jaunieši programmā "Eiropas Solidaritātes korpuss"), abu programmu kopīgo īstenošanas struktūru un finansēšanas struktūras līdzību, būtu jāizveido kopīgs iekļaušanas pasākumu satvars.

(3) Iekļaušanas pasākumu satvarā būtu jāņem vērā intervences jomas attiecībā uz globālām problēmām, kas izklāstītas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/947 ([6]) III pielikuma 4. punktā, kā arī Eiropas Savienības sporta darba plānā 2021.–2024. gadam. Organizācijām (piemēram, struktūrām, kas saskaņā ar programmām saņem dotācijas) ir izšķiroša nozīme, lai iekļaušanu padarītu par realitāti, īpaši attiecībā uz organizatorisko attīstību, lielākas spējas iegūšanu un veidošanu, strādājot ar iekļaušanas projektiem un piekļūstamības prasībām, iekļaušanas organizācijā veicināšanu, kā arī dalībnieku iesaistīšanu un atbalstīšanu pirms projekta, tā laikā un pēc tā.

([1]) OV L 189, 28.5.2021., 1. lpp. Turpmāk "*Erasmus+* regula".

([2]) OV L 202, 8.6.2021., 32. lpp. Turpmāk "Eiropas Solidaritātes korpusa regula". Programma *Erasmus+* un programma "Eiropas Solidaritātes korpuss" turpmāk kopā sauktas arī par "programmām".

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1288/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā "*Erasmus+*" un atceļ Lēmumus Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK (OV L 347, 20.12.2013., 50. lpp.).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/817 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido Savienības programmu izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomās *Erasmus+* un atceļ Regulu (ES) Nr. 1288/2013 (OV L 189, 28.5.2021., 1. lpp.).

([5]) *Erasmus+* regulas 2. panta 25. punktā "ierobežotām iespējām pakļauti cilvēki" un Solidaritātes korpusa regulas 2. panta 4. punktā "ierobežotām iespējām pakļauti jaunieši" ir definēti lielā mērā identiski. Šajā lēmumā viņi saukti arī par "ierobežotām iespējām pakļautiem dalībniekiem".

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē", groza un atceļ Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 (OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp.).

(4) Dažos gadījumos ir lielāka varbūtība, ka ierobežotām iespējām pakļauti cilvēki finansiālu apsvērumu dēļ programmās varētu nepiedalīties – vai nu savas ekonomiskās situācijas dēļ, vai arī tāpēc, ka viņu īpašā situācija rada lielākas līdzdalības izmaksas, kā tas bieži ir personu ar invaliditāti gadījumā. Šādos gadījumos viņu līdzdalību varētu atvieglot ar mērķtiecīgu finansiālu atbalstu.

(5) Informētības trūkums par īpašu pasākumu pieejamību ierobežotām iespējām pakļautiem cilvēkiem var mazināt šo mērķgrupu līdzdalību. Ir jāpieliek lielākas pūles, lai veidotu izpratni un palielinātu viņu informētības un izpratnes līmeni par esošajām iespējām un to, kā tās izmantot.

(6) Organizācijas ir aicinātas pievērsties iekļaušanas un daudzveidības aspektiem saskaņā ar savām un savas kopienas vajadzībām. Personāls, kas savās organizācijās strādā konkrēti ar iekļaušanas un daudzveidības jautājumiem un ar ierobežotām iespējām pakļautiem dalībniekiem, var gūt labumu no sadarbības ar līdzbiedriem no citām organizācijām ar mērķi atbalstīt ierobežotām iespējām pakļautus cilvēkus. Var nodrošināt dažādu veidu atbalstu, piemēram, apmācības kursus, savstarpējās mācīšanās pieredzi un ēnošanas darbā iespējas, lai šajā saistībā palīdzētu uzlabot viņu spējas.

(7) Stingra atbalstoša pieeja ierobežotām iespējām pakļautiem dalībniekiem ir būtiska, lai palīdzētu novērst šķēršļus, kas kavē viņu pilnīgu dalību programmās.

(8) Iekļaušanas un daudzveidības aspekti ir daļa no kritērijiem, ko piemēro, lai atlasītu pieteikumus finansējuma saņemšanai un piešķirtu finansiālo atbalstu. Dotāciju piešķiršanas procesā prioritāti var dot kvalitatīviem projektiem, kuros aktīvi tiek risināti iekļaušanas un daudzveidības jautājumi un kuros ir iesaistīti ierobežotām iespējām pakļauti dalībnieki.

(9) Ierobežotām iespējām pakļauti cilvēki būtu jāuzrunā viņu attiecīgajā personiskajā vidē, pielāgojot pieeju viņu konkrētajām informācijas un piekļūstamības vajadzībām. Nozīmīgs panākumu faktors saistībā ar informācijas sniegšanu nepietiekami pārstāvētajām grupām ir sadarbība ar tām ieinteresētajām personām, kuras strādā ar šīm mērķgrupām, un lietotāju iesaistīšanās vietējā un reģionālā līmenī.

(10) Lai pakāpeniski atbalstītu saskaņā ar programmām pieejamā budžeta vēl stratēģiskāku un mērķtiecīgāku izmantošanu, īpašām pārraudzības aktivitātēm, kurās izmanto īpašu rādītāju kopumu, būtu jānodrošina kvalitatīvi un kvantitatīvi dati.

(11) Valsts kontekstā iekļaušanas pasākumi jau var būt ieviesti. Papildināmība un sinerģija ar pasākumiem, kas ieviesti ar šo satvaru, var palīdzēt efektīvāk sasniegt un atbalstīt ierobežotām iespējām pakļautus dalībniekus.

(12) Šajā lēmumā un no tā izrietošajos iekļaušanas rīcības plānos būtu jāievēro pamattiesības un principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ([7]). Tiem būtu arī jānodrošina, ka pilnībā tiek ievērotas tiesības uz nediskrimināciju, un jāveicina hartas 21. panta piemērošana.

(13) Dalībnieki, kas iesaistīti procesā, kura nolūks ir programmu *Erasmus+* un programmu "Eiropas Solidaritātes korpuss" padarīt iekļaujošāku un daudzveidīgāku, ir heterogēni un veicina ideju un jaunu vai uzlabotu mehānismu izstrādi, kā arī darbojas kā galvenie iekļaušanas un daudzveidības centienu popularizētāji,

([7]) Turpmāk "harta".

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

I NODAĻA

**VISPĀRĪGI NOTEIKUMI**

*1. pants*

**Priekšmets**

1. Ar šo lēmumu izveido programmas *Erasmus+* un programmas "Eiropas Solidaritātes korpuss" iekļaušanas pasākumu satvaru 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas laikposmam.

2. Tajā ir noteikti satvara mērķi, kā arī īstenojamās darbības un mehānismi.

*2. pants*

**Iekļaušanas pasākumu satvara mērķi**

1. Iekļaušanas pasākumu satvara vispārīgais mērķis ir ierobežotām iespējām pakļautiem cilvēkiem atvieglot piekļuvi programmai *Erasmus+* un programmai "Eiropas Solidaritātes korpuss", nodrošināt tādu pasākumu ieviešanu, kuru mērķis ir novērst šķēršļus, kas var kavēt šādu piekļuvi, un kalpot par pamatu papildu īstenošanas norādījumiem, kas izklāstīti pielikumā. Pamatojoties uz principu, ka programmām ir jābūt pieejamām visiem neatkarīgi no šķēršļiem, ar kuriem cilvēki var saskarties, mērķis ir nevienu neatstāt novārtā un veicināt iekļaujošāku sabiedrību.

2. Iekļaušanas pasākumu satvaram ir četri konkrēti mērķi:

a) integrēt iekļaušanu un daudzveidību kā transversālu prioritāti un pamatprincipu;

b) izstrādājot programmas un nosakot to darbībām piešķiramo budžetu, nodrošināt iekļaujošu elementu un mehānismu piedāvājumu, kā arī to, ka visos programmu pārvaldības posmos tiek ņemts vērā uzsvars uz iekļaušanu un daudzveidību;

c) izveidot vienotu izpratni par to, kurus cilvēkus var uzskatīt par ierobežotām iespējām pakļautiem cilvēkiem, un veicināt pozitīvu pieeju daudzveidībai;

d) atbalstīt saņēmējorganizācijas tādu kvalitatīvu projektu izveidē, kas vērsti uz iekļaušanu un daudzveidību, kā arī projektu izstrādē un īstenošanā iekļaujošākā un daudzveidīgākā veidā.

3. Šā lēmuma pielikumā ir sniegts neizsmeļošs to darbību saraksts, kuras Komisija ir veikusi un veiks nolūkā sniegt norādījumus par iekļaušanas pasākumu īstenošanu programmā *Erasmus+* un programmā "Eiropas Solidaritātes korpuss".

II NODAĻA

**IEKĻAUŠANAS PASĀKUMI**

*3. pants*

**Mācīšanās veidi**

Programmas piedāvā elastīgus un pieejamus mācīšanās veidus, lai varētu sasniegt lielas mērķgrupas, tādējādi palielinot ierobežotām iespējām pakļautu cilvēku integrāciju izglītībā un mācību, jaunatnes, sporta un solidaritātes aktivitātēs.

*4. pants*

**Atbalsts ierobežotām iespējām pakļautiem dalībniekiem**

Lai pienācīgi sagatavotu un atbalstītu ierobežotām iespējām pakļautus dalībniekus pirms dalības programmās, tās laikā un pēc tās, ir pieejami un pienācīgi tiek finansēti tādi mehānismi kā sagatavošanās vizītes, lingvistiskais atbalsts, pastiprināta mentorēšana un konsultēšana.

*5. pants*

**Atbalsts organizācijām**

Tiek ieviesti mehānismi nolūkā:

a) palīdzēt organizācijām īstenot iekļaušanu, īpaši attiecībā uz organizatorisko attīstību, piekļūstamību un mijiedarbību ar ierobežotām iespējām pakļautiem dalībniekiem pirms projekta, tā laikā un pēc tā. Tas var izpausties kā atbalsta aktivitātes personālam, kas konkrēti nodarbojas ar iekļaušanu un daudzveidību organizācijās, piemēram, apmācības un tematiskās tīklošanas iespējas, nolūkā kopīgi palīdzēt ierobežotām iespējām pakļautiem cilvēkiem un nodrošināt iekļaujošas atlases procedūras;

b) atbalstīt organizācijas to galvenajā uzdevumā, proti, uzrunāt potenciālos ierobežotām iespējām pakļautos dalībniekus un palielināt viņu informētību par programmu piedāvātajām dažādajām iespējām un atbalsta mehānismiem.

*6. pants*

**Finansiālais atbalsts**

1. Programmas sniedz pienācīgu finansiālo atbalstu ierobežotām iespējām pakļautiem dalībniekiem, tādējādi palīdzot novērst šķēršļus, kas viņiem liedz piedalīties programmas aktivitātēs ar tādiem pašiem nosacījumiem kā līdzbiedriem. Tas nozīmē, ka jāņem vērā vispiemērotākie mehānismi šāda atbalsta piešķiršanai.

2. Programmas dara pieejamu pastiprinātu finansiālo atbalstu organizācijām, kas strādā ar ierobežotām iespējām pakļautiem dalībniekiem, un atzīst papildu pūles, kas veltītas tam, lai šīs mērķgrupas efektīvi iesaistītu projekta aktivitātēs.

*7. pants*

**Atlases process**

Dotāciju piešķiršanas procesā prioritāti var dot kvalitatīviem projektiem, kas aktīvi pievēršas ierobežotām iespējām pakļautu dalībnieku iekļaušanai un iesaistīšanai.

*8. pants*

**Programmas dokumentu lietotājdraudzīgums**

Programmas nodrošina, ka pieteikuma un atsauces dokumenti ir lietotājdraudzīgi un piekļūstami un pieejami dažādās valodās. Šiem dokumentiem ir skaidra struktūra, un tajos izmanto vienkāršu valodu nolūkā palīdzēt ierobežotām iespējām pakļautiem cilvēkiem.

*9. pants*

**Apmācības aktivitātes**

Programmu ietvaros finansējumu var piešķirt, lai apmācības aktivitātes, kuru mērķis ir iesaistīt ierobežotām iespējām pakļautus cilvēkus, piedāvātu arī ekspertiem, praktiķiem, organizāciju darbiniekiem un dalībniekiem. Šo apmācības aktivitāšu mērķis ir radīt iespējas paraugprakses apmaiņai, prasmju veidošanai un inovatīvu ideju veicināšanai attiecībā uz iekļaušanas pasākumiem.

*10. pants*

**Atbalstoša pieeja**

Programmas sniedz kvalitatīvu atbalstu iekļaušanas pasākumiem, izmantojot *Erasmus+* un Eiropas Solidaritātes korpusa valstu aģentūras un Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūru (*EACEA*), kā arī tādas struktūras kā atbalsta, progresīvas apmācības un mācību iespēju centrs (*SALTO*) iekļaušanai un daudzveidībai.

*11. pants*

**Komunikācijas aktivitātes**

Informētību un izpratnes veidošanu par programmu un iekļaušanas atbalsta mehānismu piedāvātajām iespējām var nākties nodot un pielāgot katras ierobežotām iespējām pakļautu dalībnieku kategorijas nacionālajam un nozariskajam kontekstam. Lai to panāktu, īstenošanas organizācijas tiek mudinātas nodrošināt piemērotus un pieejamus informatīvos materiālus, izveidot dažādus informēšanas un informācijas kanālus, apmainīties ar paraugpraksi un proaktīvi iesaistīt un uzrunāt organizācijas, kas aktīvi darbojas iekļaušanas un daudzveidības jomā. Šos uzdevumus veic, konkrēti, *Erasmus+* un Eiropas Solidaritātes korpusa valstu aģentūras. Lai atbalstītu šo uzdevumu izpildi, valstu aģentūras ieceļ amatpersonas, kas atbild par iekļaušanas un daudzveidības jautājumiem.

III NODAĻA

**PĀRRAUDZĪBA UN ZIŅOŠANA**

*12. pants*

**Pārraudzības aktivitātes**

1. Attiecīgos datus programmu darbības laikā vāc, konkrēti, Komisija un *Erasmus+* un Eiropas Solidaritātes korpusa valstu aģentūras, kā arī *EACEA*, izmantojot dažādus avotus, piemēram, IT rīkus, kas atbalsta programmu īstenošanu, vai dalībnieku apsekojumus.

2. Pārraudzības uzdevumus veiks Komisija ar *Erasmus+* un Eiropas Solidaritātes korpusa valstu aģentūru un *EACEA*, kā arī *ad hoc* analīzes palīdzību, vienlaikus ievērojot piemērojamos datu aizsardzības noteikumus un sensitīvu persondatu apstrādes procedūras.

*13. pants*

**Ieļaušanas rīcības plāni**

1. *Erasmus+* un Eiropas Solidaritātes korpusa valstu aģentūras savu darba programmu ietvaros izstrādā iekļaušanas rīcības plānus, pamatojoties uz šo iekļaušanas pasākumu satvaru un īpašu uzmanību pievēršot konkrētām problēmām saistībā ar piekļuvi programmām valstu kontekstā. Tās regulāri atskaitās Komisijai par sava iekļaušanas rīcības plāna īstenošanā paveikto.

2. Komisija regulāri pārrauga iekļaušanas rīcības plānu īstenošanu.

3. Vajadzības gadījumā Komisija valstu aģentūrām sniedz ieteikumus un novērojumus par to iekļaušanas rīcības plāniem nolūkā uzlabot šo rīcības plānu satura izstrādi, īstenošanu un turpmākos pasākumus.

*14. pants*

**Ziņošana**

Komisija regulāri publicē ziņojumus par iekļaušanas pasākumu īstenošanā gūto progresu, konkrēti, veic programmu starpposma novērtējumu un gada ziņošanas darbības.

*15. pants*

**Papildināmība un sinerģija**

1. Īstenojot iekļaušanas pasākumus, valstu aģentūras var nodrošināt papildināmību ar citiem esošajiem valstu iekļaušanas pasākumiem, lai maksimāli palielinātu šo pasākumu ietekmi uz ierobežotām iespējām pakļautiem dalībniekiem.

2. Tiek meklētas sinerģijas ar citiem Savienības fondiem un valstu fondiem, lai nodrošinātu lielāku ietekmi un pastiprinātu atbalstu ierobežotām iespējām pakļautiem cilvēkiem.

IV NODAĻA

**NOBEIGUMA NOTEIKUMI**

*16. pants*

**Līdzradīšana**

1. Lai padarītu programmas iekļaujošākas un daudzveidīgākas, šos pasākumus īsteno, balstoties uz līdzradīšanas principu, pastāvīgi apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, proti, ar starptautiskām un valstu organizācijām un tīkliem, kas aktīvi darbojas iekļaušanas un daudzveidības jomā, ekspertiem, praktiķiem un pašiem dalībniekiem, *Erasmus +* un Eiropas Solidaritātes korpusa valstu aģentūrām, *EACEA*, *SALTO* resursu centriem, *Erasmus+* komiteju un citu Savienības iestāžu pārstāvjiem.

2. Šis dialogs var notikt dažādos formātos, proti, no Eiropas pasākumiem līdz *ad hoc* darba grupām, mērķtiecīgām konsultācijām un mācību un tīklošanas iespējām – vai nu klātienē, tiešsaistē, vai jauktā režīmā.

*17. pants*

**Stāšanās spēkā**

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2021. gada 22. oktobrī

*Komisijas vārdā –*
*priekšsēdētāja*
Ursula VON DER LEYEN

*PIELIKUMS*

**Norādījumi par programmas "*Erasmus+*" un programmas "Eiropas Solidaritātes korpuss" iekļaušanas pasākumu īstenošanu**

Komisija, apspriežoties ar ieinteresētajām personām, var šajā lēmumā izklāstīto iekļaušanas pasākumu īstenošanas elementus sīkāk izstrādāt īstenošanas pamatnostādnēs, kas jāpilnveido un jāatjaunina visā programmas "*Erasmus+*" un programmas "Eiropas Solidaritātes korpuss" darbības laikā 2021.–2027. gadā.

Programmas standarta darbības laikā var izstrādāt un pakāpeniski precizēt šādus norādījumus.

1. **Programmas atsauces dokumenti**: Komisija var sniegt ieinteresētajām personām norādījumus par iekļaušanas un daudzveidības pasākumu īstenošanas kārtību tādos dokumentos kā uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus un programmu rokasgrāmatas, norādījumos ekspertiem, kas izvērtē projektu priekšlikumus, kā arī pieteikuma veidlapās un citos tehniskos dokumentos, piemēram, Iekļautības un daudzveidības stratēģijā ([1]).

2. **Aktivitātes saistībā ar "*Erasmus+*" un Eiropas Solidaritātes korpusa valstu aģentūru pārvaldību:** periodiskās novērtēšanas procesā valstu aģentūras sniedz informāciju par savu iekļaušanas un daudzveidības jomas valsts plānu ietekmi un par to, kā tie palīdz sasniegt programmu vispārējos iekļaušanas un daudzveidības mērķus Savienības līmenī.

3. **Komunikācijas materiāli un stratēģiskās pamatnostādnes**: lai kvalitatīvi atbalstītu iekļaušanas un daudzveidības pasākumu īstenošanu, kā arī palielinātu informētību par dažādajām piedāvātajām iespējām, papildus programmas atsauces dokumentiem Komisija var izstrādāt sīkākas vadlīnijas ar noderīgiem ieteikumiem, veiksmes stāstiem un labu praksi, kas adresētas "*Erasmus+*" un Eiropas Solidaritātes korpusa valstu aģentūrām un Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūrai (*EACEA*), saņēmējorganizācijām un potenciālajiem ierobežotām iespējām pakļautajiem dalībniekiem. Šos materiālus un pamatnostādnes izstrādā līdzradīšanas procesā kopā ar attiecīgajām šīs jomas ieinteresētajām personām.

Attiecīgā gadījumā Komisija ar iesaistīto īstenošanas struktūru atbalstu nodrošina otrās daļas 3. punktā minēto materiālu plašu pieejamību. Šajā nolūkā izmanto īpašas tīmekļvietnes, sociālo plašsaziņas līdzekļu kanālus un citus saziņas veidus, lai potenciālajiem saņēmējiem un ierobežotām iespējām pakļautajiem dalībniekiem nodrošinātu pamanāmību un informētību, kā arī lai veicinātu šo potenciālo saņēmēju un ierobežotām iespējām pakļauto dalībnieku aktīvu iesaistīšanos iekļaujošāku un daudzveidīgāku "*Erasmus+*" un Eiropas Solidaritātes korpusa programmu līdzradīšanas procesā.

([1]) https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_en.